

SOL·LICITUD DE FORMACIÓ A LA DEMANDA

DADES DE LA FORMACIÓ SOL·LICITADA

TÍTOL DE L'ACCIÓ FORMATIVA

REPENSAR LA DOCÈNCIA EN PEDAGOGIA I EDUCACIÓ SOCIAL DES DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

TEMÀTICA

La incorporació de la perspectiva de gènere afecta el pla d'estudis de les titulacions. Pot integrar-se de manera específica, a través d'assignatures especialitzades, i de manera transversal, partim de la premissa que totes les assignatures poden incloure la perspectiva de gènere, malgrat que la seva profunditat siga variable en funció de les àrees de coneixement i entre les assignatures de les pròpies titulacions.

PERSONA EXPERTA EN AQUESTA TEMÀTICA PER IMPARTIR L'ACCIÓ FORMATIVA

Montserrat Rifa (Universitat Autònoma de Barcelona)

Contacte: 93 581 2640 montserrat.rifa@uab.cat

MODALITAT

Semi presencial: **4 HORES PRESENCIALS + 4 ONLINE**

DATES DE REALITZACIÓ: **5 de novembre**

HORARI DE REALITZACIÓ: **10 a 14h**

AULA **Sala de Reunions de la Facultat de Filosofia i Ciències de la Educació**

TIPUS DE DESTINARIS

Personal Docent e Investigador

PERFIL DELS DESTINATARIS ESPECÍFICS (professorat de certa titulació, de cert tipus de docència, amb determinat perfil d'investigació...; personal de determinat servei/nivell...)

Professorat de l'àrea de Ciències de l'Educació, concretament les persones que imparteixen docència a les titulacions de les següents àrees:

- Educació i Pedagogia

JUSTIFICACIÓ DE LA NECESSITAT DE LA FORMACIÓ

Una docència amb perspectiva de gènere millora la qualitat docent i la rellevància social dels coneixements, les tecnologies i les innovacions produïdes. La perspectiva de gènere permet aprofundir en la comprensió de les necessitats, comportaments i actituds del conjunt de la població, defugint així tant de les interpretacions parcials que parteixen de l'home com a subjecte universal, com dels essencialismes sobre els homes i sobre les dones. S'eviten, d'aquesta manera, errors en la conceptualització teòrica o en les anàlisis empíriques. Una docència amb perspectiva de gènere també estimula el pensament crític de l'alumnat, en proporcionar-li noves eines per identificar els estereotips, normes i rols socials de gènere. L'alumnat aprèn així a problematitzar els patrons de socialització dominants i desenvolupa competències que li permetran evitar la ceguesa al gènere en la seva futura pràctica professional. Segons la definició proporcionada per la Unió Europea (EIGE, 2016), **"la ceguesa al gènere és la falta de reconeixement que els rols i les responsabilitats de les dones/nenes i els homes/nens**

s'atribueixen o s'imposen en contextos socials, culturals, econòmics i polítics específics. Els projectes, els programes, les polítiques i les actituds cegues al gènere no tenen en compte aquests rols diferents i necessitats diverses i, per tant, mantenen l'estatus quo i no ajuden a transformar l'estructura desigual de les relacions de gènere". La docència universitària també es veu afectada per la ceguesa al gènere.

En resum, aplicada a la docència, la perspectiva de gènere suposa un procés reflexiu que afecta el disseny de les competències del pla d'estudis i, per extensió, el disseny de les assignatures, incloent els resultats d'aprenentatge, els continguts impartits, els exemples, el llenguatge utilitzat, les fonts seleccionades, el mètode d'avaluació i la gestió de l'entorn d'aprenentatge. Per acompanyar amb èxit el procés d'incorporació de la perspectiva de gènere, resulta necessari que el personal docent adquireixi aquesta competència a través de la formació contínua que ofereixen les unitats d'innovació docent de les universitats i de les activitats formatives puntuals que organitzen les unitats o observatoris d'igualtat.

CONTINGUTS PROPOSATS (especificar la demanda concreta)

La perspectiva de gènere en la docència resulta rellevant en totes aquelles assignatures en les quals la temàtica o els resultats i aplicacions dels continguts afectin directament les persones – en tant que ciutadanes, usuàries de serveis públics, consumidoras, audiències, o pobles i cultures – o indirectament a través de la forma en què les institucions i les organitzacions regulen la interacció social. També és rellevant en totes aquelles assignatures en les quals s'utilitzin dades empíriques per conèixer les actituds, valors, comportaments i necessitats de la població.

En concret, a l'àmbit de l'educació implica: fomentar la reflexió crítica, constructiva i responsable per identificar els estereotips de gènere, les desigualtats i la discriminació de les dones i de les nenes a través de la història, així com els factors que les sustenten i perpetuen; posar exemples i pràctiques que promoguin la igualtat de dones i homes en tots els àmbits; aprendre a reconèixer el sexisme, ja sigui implícit o explícit, dels discursos i pràctiques dels centres escolars i de la universitat; utilitzar metodologies actives i participatives per a identificar els fets quotidians que sustenten la violència de gènere; descriure les aportacions de les dones a l'educació, explicar les seves absències dels llibres de text, de les investigacions o dels espais de presa de decisions; i dissenyar accions orientades a eliminar tota mena de discriminació directa o indirecta envers les dones.

1. LA CEGUESA AL GÈNERE I LES SEUES IMPLICACIONS

2. CONCEPTES, TEORIES I METODOLOGIES DOCENTS AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE

- L'anàlisi del sistema sexe-gènere a l'educació.
- Transversalització del gènere en la docència.
- L'enfocament de la co-educació.
- Epistemologies i metodologies feministes en la ciència i l'educació.
- Pedagogies feministes i queer.
- Interseccionalitat del gènere i pedagogies decolonials.

3. PROPOSTES GENERALS PER INCORPORAR LA PERSPECTIVA DE GÈNERE EN LA DOCÈNCIA

- L'enfocament de l'assignatura estableix clarament com operen les desigualtats entre dones i homes
- La revisió de la bibliografia identifica obres d'autoria femenina de manera proporcional a les contribucions científiques de l'àmbit en qüestió
- En els continguts de l'assignatura s'han incorporat referents femenins per a tractar de visibilitzar a dones que van fer aportacions i no van ser reconegudes fins ara
- S'utilitza un llenguatge inclusiu que no invisibilitze el gènere femení

- S'ha realitzat una reflexió sobre l'impacte diferent en homes i en dones que puguen tenir els continguts abordats
- S'ha reflexionat sobre la participació a l'aula i les estratègies pedagògiques per revertir les relacions de poder de gènere
- S'expliciten les identitats docents i el sentit de les relacions pedagògiques a l'aula: gènere, diversitat i processos d'ensenyament-aprenentatge
- Es tenen en compte els biaixos de gènere en l'avaluació.

4. BONES PRÀCTIQUES

5. CASOS APLICATS: Objectius, Proposta de treball, Resultats d'aprenentatge, Activitats d'aprenentatges i d'avaluació

6. ENSENYAR A FER RECERCA SENSIBLE AL GÈNERE: Incorporació de la perspectiva de gènere en els de treballs finals de grau, treballs finals de màster i tesis doctorals

Taller basat en la col·lecció de guies per a una docència universitària amb perspectiva de gènere, específiques per a les següents àrees:

<http://www.vives.org/serveis/guies-per-a-una-docencia-universitaria-amb-perspectiva-de-genere/>

- Educació i Pedagogia

COMPETÈNCIES QUE ELS DESTINATARIS ADQUIRIRAN MITJANÇANT L'ACCIÓ FORMATIVA (entre 4 i 6 competències)

- Problematitzar els patrons de socialització dominants
- Desenvolupar la capacitat d'avaluar les desigualtats per raó de sexe i gènere, per dissenyar solucions
- Ser capaç d'avaluar si l'enfocament d'assignatures estableix clarament com operen les desigualtats entre dones i homes
- Ser capaç d'utilitzar un llenguatge inclusiu que no invisibilitze el gènere femení
- Ser capaç d'identificar l'impacte diferent en homes i en dones que puguen tenir els continguts abordats en la docència de l'àrea d'Arts i Humanitats